

**Centrum Szkolenia i Organizacji
Systemów Jakości**

OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

ćwiczenia

KRAKÓW 2022

dr inż. Zbigniew Zuśka
rmzuska@cyfronet.krakow.pl

Wyznaczanie przybliżonej masy atmosfery ziemskiej

Założenia:

- powietrze otaczające Ziemię pozostaje w spoczynku,
- atmosfera ma kształt warstwy sferycznej o grubości znacznie mniejszej niż promień Ziemi, przyjmujemy z przybliżeniem $g=\text{const}$

-promień Ziemi

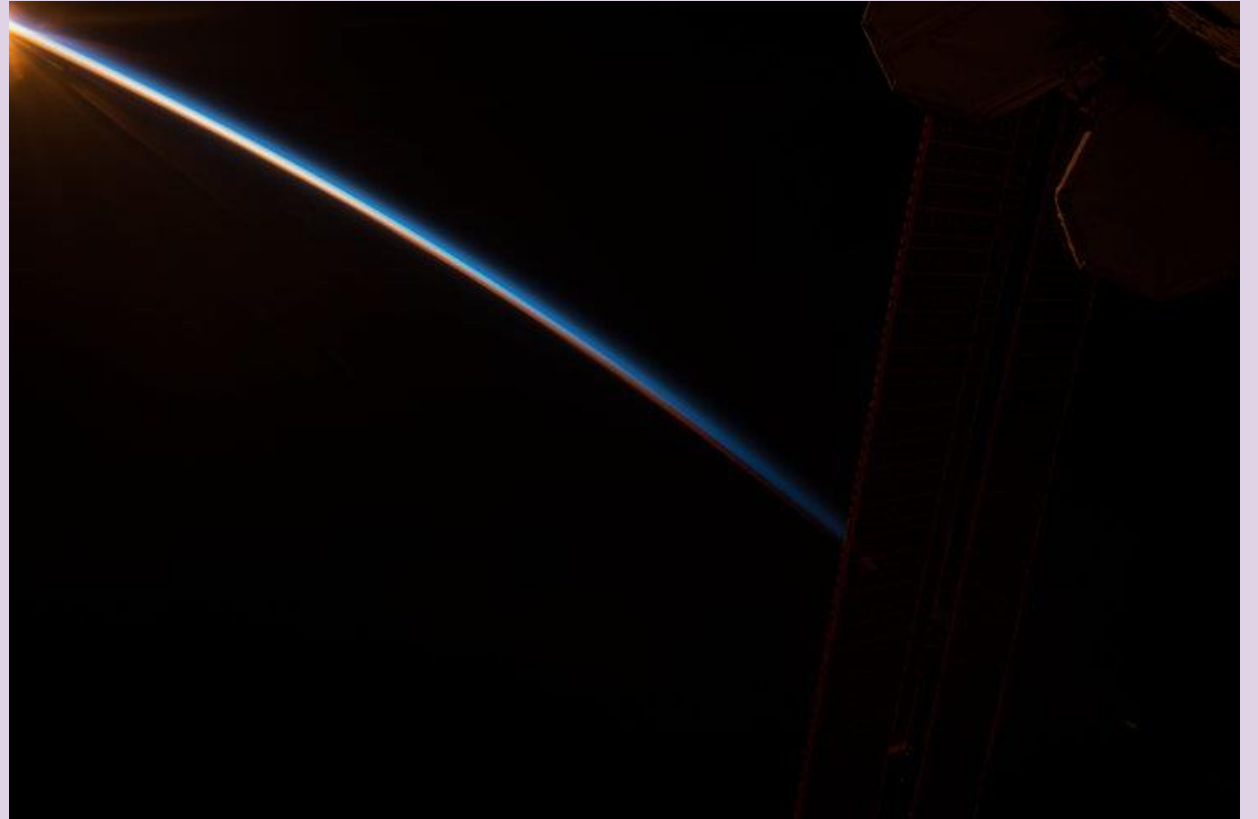
$$R_0=6370 \text{ km}$$

-przyspieszenie grawitacyjne

$$g=9,80\text{m/s}^2$$

-ciśnienie na powierzchni

$$P_a=1,01325\cdot 10^5\text{Pa}$$

Cienka warstwa powietrza atmosferycznego (zdjęcie z ISS)

$$P_a = \frac{F}{S_z}$$

F-siła nacisku powietrza
S_z-powierzchnia Ziemi

$$S_z = 4\pi R_0^2 = 4\pi(6370 \cdot 10^3 [\text{m}])^2 = 5,1 \cdot 10^{14} [\text{m}^2]$$

$$F = m_a \cdot g$$

$$m_a = \frac{F}{g} = \frac{P_a 4\pi R_0^2}{g}$$

$$m_a = \frac{1,01325 \cdot 10^5 \left[\frac{\text{N}}{\text{m}^2} \right] \cdot 5,1 \cdot 10^{14} [\text{m}^2]}{9,8 \left[\frac{\text{m}}{\text{s}^2} \right]} = 5,27 \cdot 10^{18} [\text{kg}]$$

$$1\text{N} = 1\text{kg} \cdot 1 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 18 września 2012 r.

Poz. 1031

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 24 sierpnia 2012 r.

w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu²⁾

Na podstawie art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) poziomy dopuszczalne dla niektórych substancji w powietrzu, zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin;
 - 2) poziomy docelowe dla niektórych substancji w powietrzu, zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin;
 - 3) poziomy celów długoterminowych dla niektórych substancji w powietrzu, zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin;
 - 4) alarmowe poziomy dla niektórych substancji w powietrzu, których nawet krótkotrwale przekroczenie może powodować zagrożenie dla zdrowia ludzi;
-

ludzi i ochronę roślin, termin ich osiągnięcia, oznaczenie numeryczne tych substancji, okresy, dla których uśrednia się wyniki pomiarów, dopuszczalne częstotliwości przekraczania tych poziomów oraz marginesy tolerancji są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. Poziomy docelowe dla niektórych substancji w powietrzu (arsen, benzo(a)piren, kadm, nikiel, ozon, pył zawieszony PM_{2,5}), zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin, termin ich osiągnięcia, oznaczenie numeryczne tych substancji, okresy, dla których uśrednia się wyniki pomiarów, oraz dopuszczalne częstotliwości przekraczania tych poziomów są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

3. Poziomy celów długoterminowych dla ozonu w powietrzu, zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin, termin ich osiągnięcia, oznaczenie numeryczne ozonu oraz okresy, dla których uśrednia się wyniki pomiarów, są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

4. Poziomy alarmowe dla niektórych substancji w powietrzu (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, ozon, pył zawieszony PM₁₀), oznaczenie numeryczne tych substancji oraz okresy, dla których uśrednia się wyniki pomiarów, są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

5. Poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu (ozon, pył zawieszony PM₁₀), oznaczenie numeryczne tych substancji oraz okresy, dla których uśrednia się wyniki pomiarów, są określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 3. Pułap stężenia ekspozycji, okres, dla którego uśrednia się wyniki pomiarów, oraz termin osiągnięcia pułapu stężenia ekspozycji są określone w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 4. Poziomy substancji w powietrzu dla:

1) zanieczyszczeń gazowych ustala się w następujących warunkach:

- a) temperatura 293 K,
- b) ciśnienie 101,3 kPa;

2) pyłu zawieszonego oraz substancji oznaczanych w pyłe zawieszonym ustala się w warunkach rzeczywistych.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁴⁾

Minister Środowiska: *M. Korolec*

Wyrazić stężenie ozonu (O₃) wynoszące 80μg/m³ w ppb (**p**arts **p**er **b**ilion, w częściach miliardowych)

1cz./10⁹cz. = 10⁻⁹ odpowiada ppb (jedna cząsteczka ozonu w miliardzie cząsteczek to 1ppb)

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz.U. 2012 r. poz 1031)
stężenia gazów ustalamy w temperaturze 293 K

Równanie Clapeyrona (stan gazu doskonałego, dla temp 273 K)

$$pV=nRT \text{ lub } \boxed{pV = RT} \quad \frac{pV}{T} = R$$

R – uniwersalna stała gazowa

$$R = 8,31446261815324 \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$$

n – liczba moli gazu, będąca miarą liczby jego cząsteczek; $n = v/V$

v – objętość gazu V – objętość molowa

$$\frac{p_1 V_1}{T_1} = \frac{p_0 V_0}{T_0}$$

Dla przemiany izobarycznej $p_1 = p_0$, zatem:

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_0}{T_0}$$

1 mol gazu w temp 273 K zajmuje objętość $22,4 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3$, zatem w 293 K:

1 mol gazu w temp 273 K zajmuje objętość $22,4 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3$, zatem w 293 K:

$$\frac{X}{293} = \frac{22,4 \cdot 10^{-3}}{273}$$

$$X = 24,04 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3$$

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_0}{T_0}$$

Zakładamy, że to $80 \mu\text{g}$ ozonu jest w 1 m^3 objętości, zatem obliczenia dla ułatwienia wykonamy dla 1 m^3 objętości. Układamy proporcję w celu określenia objętości $80 \mu\text{g}$ ozonu w 1 m^3 . Masa cząsteczkowa 1 mola ozonu = $3 \times 16 = 48$

$$\frac{48 \text{gO}_3}{80 \cdot 10^{-6} \text{g}} = \frac{24,04 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3}{x}$$

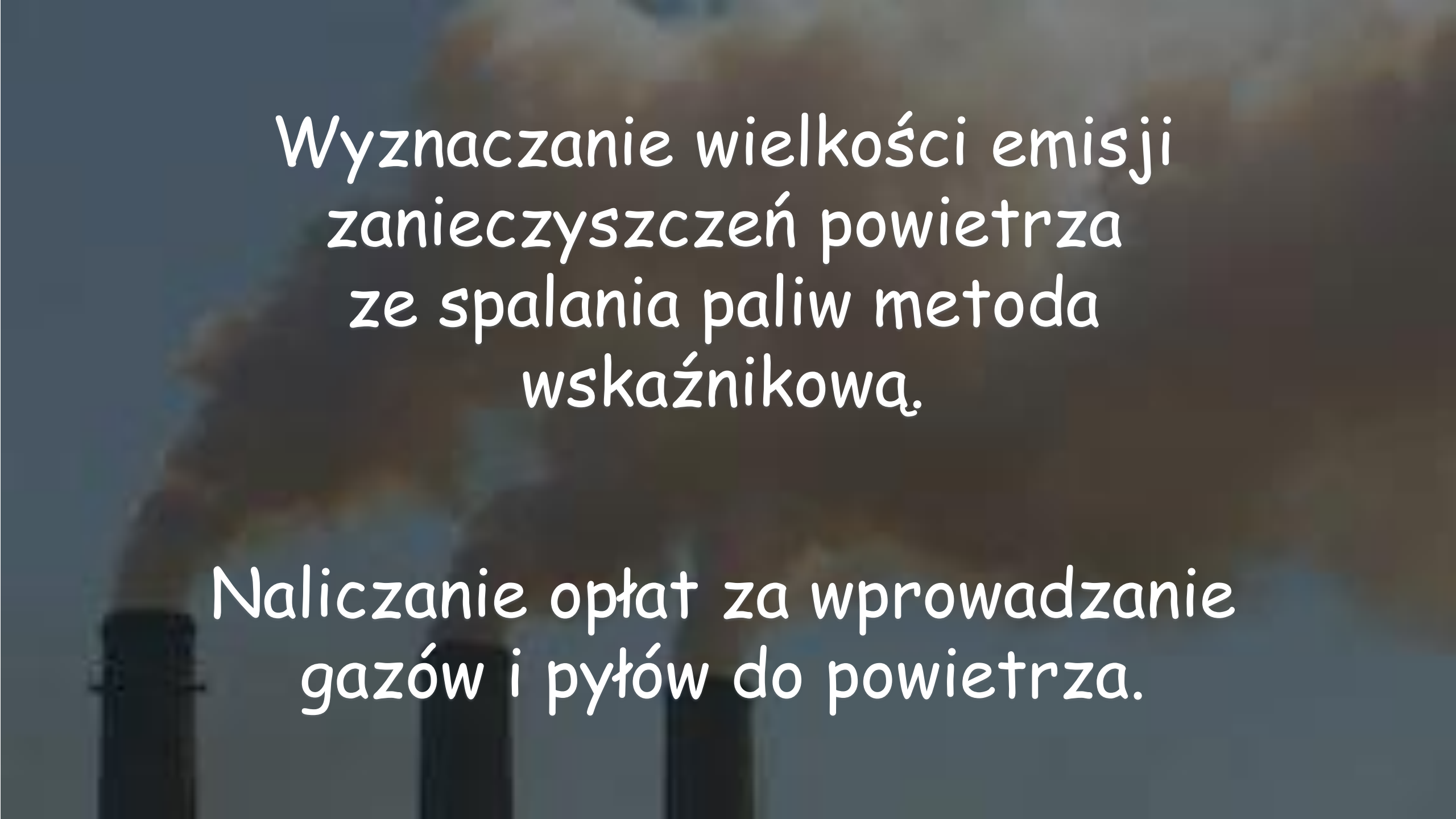
$$x = \frac{80 \cdot 10^{-6} \cdot 24,04 \cdot 10^{-3}}{48}$$

$$x = 40 \cdot 10^{-9} \text{ m}^3$$

Zatem w 1 m^3 naczynia z powietrzem znajduje się $40 \cdot 10^{-9} \text{ m}^3$ ozonu więc stężenie wynosi 40 ppb

$$S_{\text{O}_3} = \frac{40 \cdot 10^{-9} \text{ m}^3}{1 \text{ m}^3}$$

$$80 \mu\text{g}/\text{m}^3_{\text{O}_3} = 40 \text{ ppb}$$

Wyznaczanie wielkości emisji
zanieczyszczeń powietrza
ze spalania paliw metoda
wskaźnikowa.

Naliczanie opłat za wprowadzanie
gazów i pyłów do powietrza.

Emisję zanieczyszczeń do powietrza oblicza się

w celach:

- naliczanie opłat za korzystanie ze środowiska;
- statystycznych
- innych (kontrolne, informacyjne itp.)

Wyznaczanie emisji dokonuje się metodami:

- **wskaźnikową** (bilansowa lub bilansu surowcowo-paliwowego)
- **pomiarów bezpośrednich.**

Metoda wskaźnikowa polega na określeniu ilości spalonego paliwa w okresie rozliczeniowym oraz doborze odpowiedniego wskaźnika emisji (np. na podstawie dostępnych tabel).

Jest najprostszą i najtańszą metodą, ale obarczoną dość sporym błędem.

Stosuje się wytyczne opracowane przez Zespół Zarządzania Krajową Bazą KOBIZE pod tytułem:

Wskaźniki emisji zanieczyszczenia ze spalania paliw

– kotły o nominalnej mocy cieplnej do 5 MW.

Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy.

Opłaty za wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza są częścią systemu opłat za korzystanie ze środowiska -

- Ustawa Prawo Ochrony Środowiska, Art. 272, i następne.

Odprowadzane są przez przedsiębiorstwa do urzędów marszałkowskich (Art. 284). Następnie, zebrane środki zasilają Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) realizujące cele statutowe wspierając działania proekologiczne na poziomie województwa.

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska

Art. 272. Środki finansowo-prawne ochrony środowiska stanowią

w szczególności:

- 1) opłata za korzystanie ze środowiska;
- 2) administracyjna kara pieniężna;
- 3) zróżnicowane stawki podatków i innych danin publicznych służące celom ochrony środowiska.

Art. 284. 1. Podmiot korzystający ze środowiska ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty i wnosi ją na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego.

Art. 285. 1. Opłatę ustala się według stawek obowiązujących w okresie, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce.

2. Podmiot korzystający ze środowiska wnosi opłatę za dany rok kalendarzowy do dnia 31 marca następnego roku.

Stawki są ogłaszane w obwieszczeniach Ministra Środowiska w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska.

Opłatę za korzystanie ze środowiska ponosi się za:

wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza:

- ze spalania paliw w kotłach,
- z procesów technologicznych, np.: z malowania, lakierowania, spawania, obróbki drewna, galwanizacji, wyrobu masy bitumicznej itp,
- ze spalania paliw przez środki transportu,
- z przeładunku benzyn silnikowych,
- z chowu lub hodowli zwierząt

Do ponoszenia tych opłat zobowiązani są m.in.:

- przedsiębiorcy, czyli osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonujący we własnym imieniu działalność gospodarczą, w tym także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej,
- osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- osoby wykonujące zawód medyczny w ramach indywidualnej praktyki lub indywidualnej specjalistycznej praktyki,
- jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami,
- osoby fizyczne niebędące podmiotami, o których mowa wyżej, korzystające ze środowiska na podstawie pozwoleń.

Od 1 stycznia 2018 r. obowiązek ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska wynikających z ustawy - Prawo ochrony środowiska dotyczy wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz składowania odpadów, a od 1 stycznia 2019 r. także wydanych uprawnień do emisji na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Kto nie płaci ?

Nie wnosi się opłat za korzystanie ze środowiska, których roczna wysokość dla jednego rodzaju korzystania ze środowiska **nie przekracza 800 zł**. W przypadku gdy roczna wysokość opłaty dla jednego rodzaju korzystania ze środowiska nie przekracza **100 zł**, **także nie przedkłada się marszałkom województw wykazów o zakresie korzystania ze środowiska** (art. 289 ustawy – Prawo ochrony środowiska).

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 20 września 2017 r.

Poz. 875

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 31 sierpnia 2017 r.

w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2018

Na podstawie art. 291 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519, 785, 898, 1089, 1529 i 1566) ogłasza się:

- 1) górne jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska, zawarte w załączniku nr 1 do obwieszczenia;
- 2) jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska, zawarte w załączniku nr 2 do obwieszczenia.

Minister Środowiska: *J. Szyszko*

Tabela G**Jednostkowe stawki opłaty za gazy lub pyły wprowadzane do powietrza**

Lp.	Rodzaje gazów lub pyłów	Jednostkowa stawka w zł/kg
22	Dwutlenek siarki	0,53
23	Dwutlenek węgla (stawka w zł/Mg)	0,29
53	Pyły ze spalania paliw	0,35
54	Pyły pozostałe	0,58
55	Rtęć	190,68
56	Sole niemetalii	1,28
57	Substancje organiczne	6,39
58	Tlenek węgla	0,11
59	Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	0,53
11	Benzo/a/piren	381,36

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 24 września 2019 r.

Poz. 866

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 30 sierpnia 2019 r.

w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2020

Na podstawie art. 291 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, 1403, 1495, 1501, 1527, 1579, 1680 i 1712) ogłasza się:

- 1) górne jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska, zawarte w załączniku nr 1 do obwieszczenia;
- 2) jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska za:

Załączniki do obwieszczenia Ministra Środowiska
z dnia 30 sierpnia 2019 r. (poz. 866)

Załącznik nr 1

GÓRNE JEDNOSTKOWE STAWKI OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA NA ROK 2020

Lp.	Przedmiot opłaty	Górna jednostkowa stawka opłaty
1	2	3
1	Gazy lub pyły wprowadzane do powietrza	402,75 zł/kg
2	Umieszczenie odpadów na składowisku	295,05 zł/Mg

I. JEDNOSTKOWE STAWKI OPŁAT ZA GAZY LUB PYŁY WPROWADZANE DO POWIETRZA NA ROK 2020

Tabela A

Jednostkowe stawki opłaty za gazy lub pyły wprowadzane do powietrza

Lp.	Rodzaje gazów lub pyłów	Jednostkowa stawka w zł/kg
11	Benzo(a)piren	395,21
22	Dwutlenek siarki	0,55
23	Dwutlenek węgla (stawka w zł/Mg)	0,30
53	Pyły ze spalania paliw	0,37
54	Pyły pozostałe	0,60
58	Tlenek węgla	0,11
59	Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	0,55

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 19 października 2020 r.

Poz. 961

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA KLIMATU¹⁾**

z dnia 9 września 2020 r.

w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska na rok 2021

Na podstawie art. 291 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, 1378 i 1565) ogłasza się:

- 1) górne jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska, zawarte w załączniku nr 1 do obwieszczenia;
- 2) jednostkowe stawki opłat za korzystanie ze środowiska za:
 - a) gazy lub pyły wprowadzane do powietrza,
 - b) umieszczenie odpadów na składowisku– zawarte w załączniku nr 2 do obwieszczenia.

Załącznik nr 2

I. JEDNOSTKOWE STAWKI OPŁAT ZA GAZY LUB PYŁY WPROWADZANE DO POWIETRZA NA ROK 2021

Tabela A

Jednostkowe stawki opłaty za gazy lub pyły wprowadzane do powietrza

Lp.	Rodzaje gazów lub pyłów	Jednostkowa stawka w zł/kg
1	2	3
11	Benzo/a/piren	404,30
22	Dwutlenek siarki	0,56
23	Dwutlenek węgla (stawka w zł/Mg)	0,31
53	Pyły ze spalania paliw	0,38
54	Pyły pozostałe	0,61
58	Tlenek węgla	0,11
59	Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	0,56

Metoda wskaźnikowa wyznaczania emisji zanieczyszczeń powietrza przy energetycznym spalaniu paliw.

Ogólny wzór do obliczania emisji na podstawie wskaźnika emisji na jednostkę zużytego paliwa:

$$E = B \times W \quad (1)$$

gdzie: E – emisja substancji

B – zużycie paliwa

W – wskaźnik emisji na jedn. zużytego paliwa

W przypadku, gdy **za źródłem** emisji (kotłem) jest urządzenie do **redukcji emisji** jej wielkość określa wzór:

$$E' = E \times \frac{(100 - \eta)}{100} \quad (2)$$

gdzie: E' – emisja subst. po korekcie ze wzgl. na redukcję

E – emisja przed urządzeniem redukcyjnym wyliczona z wzoru (1)

η – sprawność urządzenia redukcyjnego, wyrażona w procentach [%]

Metoda ta pozwala obliczać emisję:

- Dwutlenku siarki SO_2
- Dwutlenku azotu NO_2
- Tlenku węgla CO
- Dwutlenku węgla CO_2
- Całkowitego pyłu zawieszonego TSP*
- Benzo(a)pirenu B(a)P

* *total suspended particulates*

Wskaźniki emisji

Tabela 3.1. Wskaźniki dla węgla kamiennego

zanieczyszczenie	jednostka wskaźnika	ruszt stały				ruszt mechaniczny
		nominalna moc cieplna kotła [MW]				
		≤ 0,5	> 0,5 ÷ ≤ 5	≤ 0,5	> 0,5 ÷ ≤ 5	> 0,5 ÷ ≤ 5
		ciąg naturalny		ciąg sztuczny		
tlenki siarki (SO _x /SO ₂)	g/Mg	16 000 × s				
tlenki azotu (NO _x /NO ₂)		2 200	1 000	2 000	3 000	3 200
tlenek węgla (CO)		45 000		70 000	20 000	10 000
dwutlenek węgla (CO ₂)		1 850 000	2 000 000	1 850 000	2 000 000	2 130 000
pył zawieszony całkowity (TSP)		1 000 × A ^r	1 500 × A ^r			2 000 × A ^r
benzo(a)piren		14				3,2

gdzie: A^r - zawartość popiołu wyrażona w procentach [%]

s - zawartość siarki całkowitej wyrażona w procentach [%]

dla kotłów z rusztem stałym wyposażonych w cyklony wskaźniki emisji benzo(a)pirenu należy pomnożyć przez współczynnik 0,4

Wskaźniki emisji

Tabela 3.2. Wskaźniki dla koksu

zanieczyszczenie	jednostka wskaźnika	ruszt stały			
		nominalna moc cieplna kotła [MW]			
		≤ 0,5		> 0,5 ÷ ≤ 5	
		ciąg naturalny	ciąg sztuczny	ciąg naturalny	ciąg sztuczny
tlenki siarki (SO _x /SO ₂)	g/Mg	16 000 × s			
tlenki azotu (NO _x /NO ₂)		500	1 000	500	1 000
tlenek węgla (CO)		25 000		20 000	
dwutlenek węgla (CO ₂)		2 360 000			
pył zawieszony całkowity (TSP)		1 000 × A ^r	1 500 × A ^r	1 000 × A ^r	1 500 × A ^r
benzo(a)piren		0,1		0,027	

gdzie: A^r - zawartość popiołu wyrażona w procentach [%]

s - zawartość siarki całkowitej wyrażona w procentach [%]

Tabela 3.3. Wskaźniki dla drewna

zanieczyszczenie	jednostka wskaźnika	ruszt stały		ruszt mechaniczny
		nominalna moc cieplna kotła [MW]		
		≤ 1,0	> 1,0 ÷ ≤ 5	≤ 5
tlenki siarki (SO _x /SO ₂)	g/Mg	110	110	20
tlenki azotu (NO _x /NO ₂)		1 000	950	800
tlenek węgla (CO)		26 000	16 000	11 000
dwutlenek węgla (CO ₂)		1 200 000		1 330 000
pył zawieszony całkowity (TSP)		1 500 × A ^r		2 500 × A ^r

gdzie: A^r - zawartość popiołu wyrażona w procentach [%]

Tabela 3.4. Wskaźniki dla paliw płynnych

zanieczyszczenie	jednostka wskaźnika	lekki olej opałowy		ciężki olej opałowy		olej napędowy
		nominalna moc cieplna kotła [MW]				
		≤ 0,5	> 0,5 ÷ ≤ 5	≤ 0,5	> 0,5 ÷ ≤ 5	≤ 5
tlenki siarki (SO _x /SO ₂)	g/Mg	20 359,2 × s		21 666,45 × s		22 822,82 × s
tlenki azotu (NO _x /NO ₂)		2 395,2		8 888,8		6 006
tlenek węgla (CO)		682,632	598,8	1 555,54		480,48
dwutlenek węgla (CO ₂)		3 233 520		3 333 300		1 981 981,982
pył zawieszony całkowity (TSP)		407,184		2 222,2		1 201,2
benzo(a)piren		0,311376	2,87424	0,288886	2,66664	-

gdzie: s - zawartość siarki całkowitej wyrażona w procentach [%]

Wskaźniki emisji dla paliw płynnych zostały przedstawione w g/Mg uwzględniając gęstość oleju opałowego lekkiego na poziomie 0,835 g/cm³, gęstość oleju opałowego ciężkiego na poziomie 0,9 g/cm³ oraz gęstość oleju napędowego na poziomie 0,8325 g/cm³

Wskaźniki emisji

Tabela 3.5. Wskaźniki dla gazu ziemnego

zanieczyszczenie	jednostka wskaźnika	nominalna moc cieplna kotła [MW]	
		≤ 0,5	> 0,5 ÷ ≤ 5
tlenki siarki (SO _x /SO ₂)	g/m ³	0,002 × s	
tlenki azotu (NO _x /NO ₂)		1,52	1,75
tlenek węgla (CO)		0,30	0,24
dwutlenek węgla (CO ₂)		2 000	
pył zawieszony całkowity (TSP)		0,0005	

gdzie: s - zawartość siarki całkowitej wyrażona w miligramach na metr sześcienny [mg/m³]

Ogólny wzór służący do obliczania wielkości emisji na podstawie wskaźnika emisji na energię chemiczną wprowadzoną w paliwie:

$$E = B \times W_o \times W \quad (3)$$

gdzie: E - emisja substancji;

B - zużycie paliwa;

W_o - wartość opałowa paliwa; (np. propan-butan 47 300 kJ/kg)

W - wskaźnik emisji na gigadzul energii chemicznej zawartej w paliwie.

Tabela 3.6. Wskaźniki dla gazu płynnego propan i gazu płynnego propan – butan (LPG)

zanieczyszczenie	jednostka wskaźnika	propan	propan – butan (LPG)
		nominalna moc cieplna kotła [MW]	
		≤ 5	
tlenki siarki (SO _x /SO ₂)	g/GJ	1	0,29
tlenki azotu (NO _x /NO ₂)		60	39
tlenek węgla (CO)		40	16
dwutlenek węgla (CO ₂)		64 000	63 100
pył zawieszony całkowity (TSP)		0,5	3,1

Zadanie1: Oblicz ile wynosi opłata za wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń powstałych w ciepłowni w wyniku spalania **2500 ton** (Mg) węgla kamiennego w kotle z **rusztem mechanicznym** o wydajności cieplnej **5 MW**. Zawartość siarki w paliwie $s = 0,8\%$, zawartość popiołu $A^r = 15\%$.

Moc Ciepłna=5 MW

B=2500Mg

S=0,8%

$A^r=15\%$

Gazy i pyły	W	BxW	E	E'	Opłata	Opłata
	[g/Mg]	[g]	[kg]	[kg]	jedn.	naliczona
			CO ₂ [Mg]	CO ₂ [Mg]	[zł/kg]	[zł]
SO ₂	12800	3E+07	32000	32000	0,56	17 920,00
NO ₂	3200	8E+06	8000	8000	0,56	4 480,00
CO	10000	3E+07	25000	25000	0,11	2 750,00
CO ₂ (zł/Mg)	2130000	5E+09	5325	5325	0,31	1 650,75
Pył (TSP)	30000	8E+07	75000	75000	0,38	28 500,00
B(a)P	3,2	8000	8	8	404,3	3 234,40
RAZEM opłata [zł]						58 535,15

Zadanie2: Oblicz ile wynosi opłata za wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń powstałych w ciepłowni w wyniku spalania **2500 ton** (Mg) węgla kamiennego w kotle z **rusztem mechanicznym** o wydajności cieplnej **5 MW**. Ciepłownia wyposażona jest w **cyklon o skuteczności odpylania $\eta = 80\%$** . Zawartość siarki w paliwie $s = 0,8\%$, zawartość popiołu $A^r = 15\%$.

Moc Ciepłna=5 MW

B=2500Mg

S=0,8%

$A^r=15\%$

$\eta_{TSP}=80\%$

$$E' = E \times \frac{(100 - \eta)}{100}$$

Gazy i pyły	W	BxW	E	E'	Opłata	Opłata
	[g/Mg]	[g]	[kg]	[kg]	jedn.	naliczona
			CO₂ [Mg]	CO₂ [Mg]	[zł/kg]	[zł]
SO₂	12800	3E+07	32000	32000	0,56	17 920,00
NO₂	3200	8E+06	8000	8000	0,56	4 480,00
CO	10000	3E+07	25000	25000	0,11	2 750,00
CO₂ (zł/Mg)	2130000	5E+09	5325	5325	0,31	1 650,75
Pył (TSP)	30000	8E+07	75000	15000	0,38	5 700,00
B(a)P	3,2	8000	8	8	404,3	3 234,40
RAZEM opłata [zł]						35 735,15

$$E'_{pyłu} = 75 \cdot 10^6 \text{ g} \cdot (100 - 80\%) / 100 = 15 \cdot 10^6 \text{ g} = 15 000 \text{ kg}$$